ISZÁNTÚL

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 266. szám. Nagyvárad. Szerda 1913. november 19

El a tengertől!

Még nincs száz éve annak, hogy Kossuth Lajos kimondotta a hatalmas jelszót: tengerre, magyar, el a tengerre! — s azóta egyre messzebb jutottunk a tengertől.

Most is ezen az uton haladunk, mikor a kormány a horvátokkal egyezkedik.

Fiuméra, a tengerpartra nekünk is szükségünk van, meg a dinasztiának is. Az Adriára támaszkodik katonai erőnk és kereskedelmünk egyaránt. A Balkán uj alakulása után nem lehet kétséges, hogy Fiumétól dél felé a tengerre csak magyar erővel lehet és szabad nekünk is, a dinasztiának is támaszkodni. Az olasz versenytársunk, a horvát ellenségünk. Magyar tengerre ma ezerszer nagyobb szükség van, mint volt Kossuth Lajos idejében.

Nemzeti és dinasztikus szempontból mindent el kellene követni, hogy a tengerpart magyarrá váljék. Tengerész körökben általános a vélemény, hogy a magyar a legjobb matróz Magyarország és Ausztria minden népe közt A hadi és a kereskedelmi tengerészetnél egyaránt csak dicsérettel emlegetik a magyart. Fajunknak ezt a kiválóságát meg kellene becsülni, sőt támogatni, fejleszteni, letelepiteni mesterségesen magyar lakosságot a tengerpartra. Ausztria nem tud mit csinálni a jogilag különben is hozzánk tartozó, tőle távol fekvő Dalmáciával. A dinasztia érdeke az volna, hogy Szent István koronájának ősi jogán Dalmácia ismét hozzánk csatoltassék és fokozatosan a magyar nyelv és szellem hatása oda is kiterjesztessék.

Csak magyar tenger és magyar tengerpart adja meg a biztonságot Budapesten is, Bécsben is a Habsburgok rezidenciáinak.

Nem lehetetlenség ez. Elvégre szemünk előtt ment és megy végbe Budapest, Temesvár, Pozsony, Sopron stb. magyarosodása. Egy kis eréllyel Fiume tiz év alatt magyarrá lehet s harminc év alatt Zengg, Zára, Spalato erős magyar lakosságra tehetnének szert. A kapcsolatot pedig fenntartaná a magyar tengerparti városok és a magyar alföld közt a horvátszlavonországi magyarság, a melyet szintén erősiteni, támogatni kellene.

Minderről szó sincs. Mindezeknek éppen az ellenkezője történik.

A tengerpart magyarságáról álmodni sem lehet. Dalmáciát nem adják vissza, inkább eltürték, hogy egészen elhorvátosodjék. A horvát elem előre nyomul Fiumében is. A Dráva és Száva közti magyarság jajkiáltásai süket fülekre találnak. Most az utolsó szálakat tépik szét, amelyek még bennünket Horvátországon át a tengerhez kötnek. Megindul a Dráván tuli magyar királyi államvasutak és magyar kincstári erdőkezelés elhorvátositása.

Amint ez a munka be lesz fejezve, nincs többé mit keresnünk Szent István országainak Dráván tuli részében, sem a tengeren. Magyarország el lesz zárva a szabadforgalomtól, mint akár Andorra köztársaság. Szent László és Könyves Kálmán véres harcokban szerzett hóditásait odadobjuk önként. Vereséget szenvedtünk háboru nélkül. Franciaország csaknem halálra sebezve is alig mondott le két, alig száz éve meghóditott tartományról s ma is visszaköveteli őket. Mi békésen, egy kis fenyegetésre, egy kis zsarolásra odadobjuk a tengert, oda nyolcszázéves tartományainkat, oda az ősi magyar Szlavóniát, oda a befektetett milliókat Nagyhorvátországnak.

Elszörnyedve olvassuk, micsoda ujabb engedményeket kapnak megint a horvátok. Horvát államvasut, horvát állami erdészet — már igazán nem marad más hátra, mint külön horvát királyi koronázás Zágrábban.

És nem gondol rá senki, hogy a magyarságnak ez a gyáva meghátráltatása egyuttal a dinasztia vesztesége is. A balkáni háboru alatt a horvátok Petár királyt éltették s a horvát tartománygyülés ki akarta mondani a Magyarországtól való elszakadást. Jutalmul megkapják a vasutat és az erdőket, hogy ha majd eljön a Habsburgok államainak leszámolása az északi és déli szlávokkal, legyen egy egészen kiépitett ellenséges horvát állam, horvát postával, vasuttal, hadsereggel, közigazgatással, tengerészettel s a Szent László alapitotta zágrábi főpapi szék birtokosa Szent László utódjának ellenségét koronázhassa a Zágrábból most Zagrebbé vedlesztett egykori magyar püspöki székhelyen Nagyhorvátország cárjává.

A Dráva és Száva közti magyarság, a magyar állam ottani utolsó várainak veszendőre adott őrei pedig igazán megüzenhetik a magyarságra alkudozóknak: Ave Caesar, morituri te salutant. ✳

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol orrásválasztékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények, nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

A delegációk ülése.

Bécs, november 18.

Egy esztendő telt el azóta, hogy a delegáció utoljára tanácskozott és ez alatt az idő alatt közvetetlen szomszédságunkban világtörténelmi események mentek végbe. A Balkánon a politikai helyzet teljesen átalakult és a nemzetközi politika sok kérdése tisztázódott. A külügyminiszternek most kell beszámolnia politikájának eredményeiről és ezt a beszámolót rendkivüli érdeklődéssel várja mind az osztrák, mind pedig a magyar delegáció.

Ugy látszik, hogy az osztrák delegációban a bizalom tekintetében nehézségek is mutatkoznak, mert az osztrák delegáció szlávjai nem hajlandók arra, hogy a külügyminiszternek balkáni politikájáért bizalmat szavazzanak.

Tisza és Berchtold.

A magyar delegátusok legnagyobb része már tegnap Bécsbe érkezett és reggel óta Bécsben van Tisza István gróf miniszterelnök is.

Hire jár, hogy Berchtold gróf külügyminiszter két napon át Budapesten volt és tegnap utazott vissza Bécsbe. A mai nap során a külügyminiszter tanácskozni fog Tisza István miniszterelnökkel.

Sok találgatásra és bizonyos izgalomra is ad okot a magyar ellenzéki delegátusoknak viselkedése.

A Ház elnöke Bécsben.

Beöthy Pál, a képviselőház elnöke azért érkezett fel Bécsbe, hogy a palotaőrséggel rendelkezzék, mert a palotaőrségről szóló törvényt ugy értelmezi, hogy az őrséggel csak a képviselőház elnöke rendelkezik. Az elnök azonban csak addig marad ott és csak addig tartja fönn magának az intézkedés jogát, amig a delegáció meg nem alakul és a mig elnökét meg nem választja. Miután az elnököt megválasztották, akkor átvitt hatáskörben a fönnebb idézett ügyrendi szabályzat értelmében a delegáció elnöke rendelkezik a palotaőrséggel.

A magyar delegáció ülése.

Bécs, nov. 18.

(Saját tud.) Délután 4 órakor tartotta első ülését a delegáció. A parlamenti őrök innen sem hiányoztak. Az ülésen nagy és előkelő böznöség vett részt a nézők sorában. A közös miniszterek valamenyien jelen voltak. Az ellenzéki delegátusok közül egyedül *Windisgrätz* Lajos herceg van a teremben.

A korelnök báró *Harkányi* János lett, aki *Windisgrätz* Lajost ajánlotta korjegyzőnek. Ő azonban erre kiment az ülésről.

A delegáció elnökévé *Láng* Lajost választották meg. Alelnök *Zichy* János gróf lett.

Jegyzők: *Teleky* Sándor gróf, *Vojnich* Sándor báró és *Verner* Gyula.

Az elnök megköszönte a bizalmat, igéri, hogy pártatlan lesz, végül pedig inditványozza, hogy a nemzet dinasztikus hüségének adjon kifejezést a delegáció és Isten áldását kérje Őfelségére.

A király nevének emlitésére hatalmas éljen zugott fel.

Ezután Berchtold gróf beterjesztette az 1914. év első felére szóló közös költségvetést.

Végül megválasztották az albizottságokat.

Az uj választókerületek.

A központi statisztikai hivatal, illetőleg annak igazgatója: dr Vargha Gyula, elkészitette a választókerületek uj beosztásához kivánt statisztikai feldolgozást és a belügyminiszter megbizásából dr Buday László miniszteri tanácsos már készíti a terjedelmes indokolást a választókerületek uj beosztásáról szóló törvényjavaslathoz.

A statisztikai hivatal az uj választójogi törvény alapján községről községre elkészitette a választói joghoz jutó polgárok demográfiai adatait, különös gondot forditva az anyanyelvi adatokra. A munka oroszlánrészét maga Vargha Gyula végezte. Az ő beosztásában ugy csoportosulnak az egyes választókerületek községei, hogy megóvassanak a magyar érdekek s a magyarság történeti és kulturális szempontból szupremáciája érvényre jusson.

A belügyminisztérium azonban a statisztikai hivatal tervezetét kiadta hozzászólás végett a helyi hatóságoknak. A statisztikai hivatal munkálatai s a törvényhatóságok első tisztviselőinek jelentései és korrekciója alapján a kerületek beosztását maga a belügyminisztérium végzi.

Egyidejüleg készül egy sereg körjegyzőség átalakitásának tervezete, hogy az illető körjegyzőségek az egyes szavazókörökkel összeessenek. Az uj választójogi törvény ugyanis felhatalmazza a belügyminisztert, hogy ha a törvényhatóságok megfelelően nem intézkednek a körjegyzőségek ilyen kiigazitásáról, rendeleti uton léptethesse életbe az uj körjegyző beosztást.

A belügyminisztériumban most minden este tanácskozások vannak, a melyek sokszor éjfélig is eltartanak. E tanácskozásokon, a melyeken rendszerint Némethy államtitkár elnököl, az uj kerületek végleges kikerekitésével foglalkoznak. Nem egyszer megjelenik gróf *Tisza* István miniszterelnök is.

A trónörökösné rangja Londonban. Londonból irják: Mivel Hohenberg Zsófia hercegnő az angol udvari etikett szerint nem állitható egy sorba a királyi személyiségekkel, Ferenc Ferdinánd királyi herceg annak idején lemondott a koronázó ünnepségen való részvételről. György király most a trónörököspár látogatásának idejére kifejezetten érvényen kivül helyezte a szokásos udvari ceremóniát és az olasz és a német udvar mintájára elrendelte, hogy Hohenberg Zsófia hercegnőt a st.-jamesi udvarban királyi hercegnőt megillető tisztelettel vegyék körül.

Szabad-e igénybe venni idegen orvos segitségét?

Fegyelmi ügy a helybeli orvosszövetség előtt.

*

A mult napok egyikén igen érdekes, a közönséget is közelebbről érdeklő fegyelmi ügyben döntött a nagyváradi orvosszövetség. A döntést egyik nagyváradi jónevü orvos provokálta, aki panasszal fordult a szövetséghez egyik kollégája ellen.

A panasz tárgya az volt, hogy a feljelentett orvos elfogadott olyan beteghez való meghivást, amelyet a panaszos szerint nem lett volna szabad. Mert a beteg fürdői vendég volt, a fürdőnek pedig ő — már t. i. a panaszos orvos — a fürdőorvosa. Őt egyszerüen mellőzte a fürdő bérlője, mert köztük feszült viszony uralkodott és kihivott egy beteghez egy nagyváradi orvost, aki minden habozás nélkül ki is szállt a fürdőbe és orvosi funkciót teljesitett.

Ebben a panaszos orvos nemcsak inkollégiálitást látott, hanem határozott sérelmet orvosi tudása és hatásköre ellen. Kérte a fegyelmi választmányt, hogy az ügyet alaposan vizsgálja meg és szabjon ki a feljelentett orvosra birságot. Továbbá tiltsa el attól, hogy ujabb hasonló esetben a bérlő, vagy valamelyik beteg meghivását elfogadja.

Az orvosszövetség elnöksége megindittotta az ügyben az eljárást és a fegyelmi bizottság elé került a dolog. Itt aztán hosszas és alapos vita után elvi jelentőségü döntést hoztak. Ez a döntés erősen érinti a közönség érdekeit, mert hiszen talán mondanunk sem kell, hogy a Várad melletti fürdők egyikéről van szó!

Az orvosszövetség határozatban mondotta ki, hogy a fegyelmi bizottság döntése alapján a feljelentett orvos muködésében *nem lát fegyelmi vétséget*. Ha valamelyik fürdővendég, vagy ennek kérésére a bérlő mellőzni kivánja a fürdőorvos igénybevételét, ezt akadály nélkül teheti. S nem követ el sem inkollégiálitást, sem fegyelmi vétséget az az orvos, aki az ilyen meghivást elfogadja.

Természetesen azt is leszögezték, hogy ezzel a fürdőorvos hatásköre és honoráriumi igénye nem csorbul. Továbbá, hogy konziliumokra okvetlenül meghivandó.

A kérdés ilyetén eldöntése praktikus és elejét veszi a további személyes surlódásoknak és esetleges afféroknak.

November havában megnyilik a

Kolozsvári „Kristály“ Gőzmosó vegytisztitó és kelmefestő gyár.

Gyüjtőtelepe: Zöldfa-utca 34. sz. a. (ifj. Weisz Bernáth céggel szemben.)

Az „elhülyült“ Bécs.

Bécs város tanácsa tegnapi ülésében foglalkozott Stranszki dr képviselőnek a reixrát egyik legutóbbi ülésén tett kijelentésével, amelyben ezt a kifejezést használta: az elhülyült Bécs.

Weiszkirchner dr polgármester jelentést tett erről és kijelentette, hogy a városi tanács, amely mindenkor sikra szállott Bécs érdekében, a legenergikusabban visszautasitja ezt a kijelentést. Ezután a következő határozati javaslatot fogadták el:

Bécs város tanácsa felháborodással tiltakozik ama hallatlan gyalázkodás ellen, a melyben Stranszki dr a német és a keresztény lakosság ellen való gyülöletének kifejezést adott. A városi tanács, a nélkül, hogy a szónok személyének jelentőséget tulajdonitana, a mire nem is érdemes, e kijelentésben csak amaz érzelmek kifejezését látja, amelyekkel *egy morvaországi csehzsidó képviselő a Bécsben élvezett vendégbarátságért fizet.* A városi tanácsot semmi sem fogja visszatartani attól, hogy Bécs város német jelegét továbbra is teljes határozottsággal meg ne tartsa és cseh befolyásokkal szemben meg ne védelmezze.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Váradi primadonnák a dollárok hazájában.

Kassay Rózsi aláirta a szerződést. — Görög Olga tárgyal. — — Kik mennek az amerikai turnéra? — Kabos Váradra jön. —

Thália birodalmában forrongást idézett elő egy élelmes és nagykaliberü amerikai szinigazgató hatalmas vállalkozása.

Hetek óta beszélnek róla a fővárosban, ahol főhadiszállását tartja és lázba ejtette már sok tehetséges primadonna szivét kecsegtető ajánlatával.

Ez a szinigazgató távirati összeköttetésben áll a legjobb nevü magyar szinészekkel, izgalmas jelenetek játszódnak le irodájában, ahol fehér csengő dollárokban fizetik ki a leszerződött tagoknak az előleget.

A nagy szinházi vállalkozás élén *Heltai* amerikai direktor áll, aki egy magyar staggionét szervez és ezzel amerikai körutra akar indulni.

A merész inváziónak teljesen komoly müvészi alapja van, amennyiben az amerikai magyarságot akarja megismertetni a legutóbbi évek gazdag operette és vigjáték termékeivel. Heltai ötvennél több nagyváros engedélyét kapta meg s mindenütt excellálni akar a magyarság előtt. Természetesen a hazai viszonyokhoz képest horribilis honoráriumot ad. A tagok válogatása most tart.

A staggione összeállitásánál arra is ügyelnek, hogy igen sok városban hangversenyt fognak rendezni. Igy aztán szükség van kitünő női és férfi énekesekre. Országos versengés indult meg egy-egy szerződésért és boldog, aki hozzájuthat egyhez.

Csak természetes, hogy az amerikai társulatban szerepelnek váradi nevek is. Hogy is amerikázhatna Heltai váradiak nélkül? Egyelőre boldogan rejtegetik, titkolják a pompás szerződést, amely az igéret földjét nyitja meg előttük.

A nagyváradiak közül legelőször *Kassay* Rózsival állapodott meg Heltai. A volt váradi kedvenc szubrett jelenleg itt aratja a sikert a sárga Körözs partján. Még Budapesten kezdett tárgyalásokat Heltaival s most táviratilag történt a végleges megegyezés.

— Gondolhatja, hogy örömmel megyek Amerikába. A magyar primadonnát olyan szegényen fizetik Magyarországon, hogy alig tud megélni. Legtöbbe kerül a ruházkodás, ami elvégre ugy-e fontos.

— Mikor fognak utnak indulni?

— Valószinüleg a jövő szombaton. Havi 1200 koronát kapok s utiköltséget. Egy fél évre kötöm a szerződést. Egy-egy városban 8 előadást tartunk, minden darab 7—8 napig lesz müsoron. Én a következő darabokban fogok játszani:

Cigányprimás, Aranyeső, Fecskefészek, Mozikirály, Tengerész Kató.

Azok közül, akik elkerültek Nagyváradról, *Pongó* László is Heltaihoz szegődött. Már itt konstatáltuk, hogy elsőrangu Wagner énekes lehet belőle.

A Tiszántul zenekritikusának utasitásait követte hangjának további kiképzésében és már most mint unikumról beszélnek a fővárosi zenekörökben hangjáról.

De ezeknél sokkal érdekesebb szerződtetésről is beszél a fáma. Nevezetesen arról, hogy Heltai már hetek óta ostromolja a Szigligeti szinház koloratur primadonnáját, *Görög* Olgát.

Akik az utóbbi hónapokban figyelemmel kisérték a szinház repertoirját, azok tapasztalhatták azt a hidegséget és mellőzést, a mellyel Görög Olgát ugyszólván elejtették. Alig szerepel. Nem akarunk e tekintetben a szinházi politikába avatkozni, csak a való tényeket konstatáljuk. E mellőzés természetszerüleg kedvetlenséget szült az énekesnőben, aki eleinte örömmel beszélt az amerikai turnéról.

Munkatársunk felkereste őt és megkérdezte, hogy mit fog válaszolni a fényes ajánlatra.

— Ha eleinte szó is lehetett volna róla, most már elejtett terv én előttem. Jól érzem magamat Nagyváradon s hogy keveset játszom, az most már egyáltalán nem bánt. Sőt! Tanulok, sokat énekelek otthon s egész hatalmas repertoirt szereztem szeptember óta.

— Tehát nem megy Amerikába?

— Nem! Legalább, mig Nagyváradon lehetek, addig nem.

Ezt a tagadó választ tegnap sürgönyözte meg az amerikai magyar szinigazgatónak.

Érdekesnek tartjuk még elmondani, hogy a debreceni társulattól a kiváló karnagy: *Mártonfalvi* Jenő megy Heltaival és *Heltai*, a debreceni szinház komikusa. A magyar társulat komikája Dénesné *Fonó* Gizi lesz, a vigjátéki ensemble erőssége pedig *Thury* Elemér és felesége, *Csige* Böske.

De a szinház táján van még egy kedves ujság, amely bizonyára nagy örömet fog kelteni a szinházba járó közönség körében. Tudniillik, e hó 21-én vagy 25-én Váradra érkezik *Kabos* Gyula, a Királyszinház dédelgetett komikusa. Egy hónapig fog itt időzni — természetesen nem az ügyei rendezése végett, hanem a jóbarátok kedvéért.

Mint értesültünk, ezt a vendégséget nem viszi el szárazon. *Erdélyi* Miklós jó előre kikötötte, hogy legalább öt estén keresztül lépjen fel. Kabos rá is állt.

— De egy feltétel alatt — mondotta. Ha nyomban kapok ötven korona előleget.

A leutazásra valószinüleg majd megint kell ötven korona.

Bartha Béla kapitányt elitélték

200 korona pénzbüntetésre.

Annak idején nagy port vert fel a városi közgyülésen dr Rozvány Jenő törvényhatósági bizottsági tag interpellációja, amelyben erősen támadta Réz Bertalan tb. rendőrkapitányt és Becsei Ignác rendőrőrmestert. Jegyzőkönyveket ismertetett, a melyeket *Bartha* Béla rendőralkapitány vett fel Gere Károly rendőrőrmesterrel. Ezek a botrányos dolgok a budapesti Népszavában is megjelentek.

Ezek alapján megindult a fegyelmi vizsgálat a vádakra nézve Réz Bertalan tb. kapitány és Becsei őrmester ellen, de fegyelmi vizsgálatot inditottak Bartha Béla rendőrkapitány ellen is, a hivatalos titok megsértése cimén.

A fegyelmi választmány *Réz* Bertalant már felmentette a vádak alól s visszahelyezte állásába.

Bartha Béla alkapitány fegyelmi ügyét pedig tegnap tárgyalták.

A fegyelmi választmány ülésén *Hlatky* Endre főispán elnöklete alatt dr Hoványi Géza, Rádl Ödön, Miskolczy Barna, Németh István és Juricskay Barna előadó voltak jelen.

Juricskay Barna előadó ismertette az ügyet. Bartha Béla azzal védekezik, miszerint a jegyzőkönyveket azért vette fel, hogy ha Réz Bertalan ellene áskálódik, legyen mivel védekeznie. A jegyzőkönyvet eltette, nem akarta nyilvánosságra hozni. Azokat Fekete ügyvéd hozta nyilvánosságra, s ezért fel is jelentette Feketét az ügyvédi kamaránál.

Felolvasták a jegyzőkönyveket, hogy megállapitsák, hogy akart-e Bartha azok nyilvánosságra hozatalával valakinek kárt okozni.

Németh István, Rádl Ödön és Miskolczy Barna arra kérnek világosságot deriteni az iratokból, hogy Bartha a rendőröket hivatalos uton hallgatta-e ki, mert ha nem, akkor nincs hivatalos hatalommal visszaélés.

Ezután felolvasták Barthának a polgármester előtt tett vallomását. Kiderült, hogy a rendőröket senki megbizásából, vagy meghatalmazásából, hanem csak a maga akaratából hallgatta ki Bartha, aki azt állitja, hogy a jegyzőkönyvek nem hivatalos jellegüek, mert azokat nem hivatalos uton vette fel s nem terjesztette hivatalos uton felettesséhez.

Tagadja, hogy a hirlapi közzétételbe befolyt volna, sőt erről Gere őrmestert is igyekezett lebeszélni. Fekete ügyvédhez csak azért tette le a jegyzőkönyveket, hogy azok megőriztessenek, ha később szüksége lesz rá

s mivel ő tanfolyamra távozott, tehát hivatalát át kellett adni s záros fiókja nincs.

A főkapitányt beadványával nem akarta sérteni s bocsánatot kér.

A tanuk vallomása.

Ezután a tanukkal felvett jegyzőkönyveket ismertette az előadó.

Gere Károly őrmester beismeri, hogy Budapesten találkozott Nagy Endre hirlapiróval, akinek elmondta a rendőrségnél történteket.

Több lovasrendőr azt vallja, hogy Bartha kihallgatásra rendelte őket s akkor kérte, hogy mondjanak el mindent, amit Réz kapitányra tudnak.

Fekete ügyvéd vallomása szerint Bartha azzal adta át nekik a jegyzőkönyveket, hogy tegyék el s ha szükség lesz rá, felhasználhassák. Dr Rozvány mikor interpellált, félt a kudarctól s ezért kért, sőt könyörgött, hogy adják át neki, vagy küldjék el a polgármesternek a jegyzőkönyveket, hogy ő fedve legyen. Igy jutottak a jegyzőkönyvek a polgármesterhez Bartha Béla tudta nélkül.

Az iratok ismertetése után bemutatta az előadó a tiszti főügyész inditványát. E szerint Bartha Béla megsértette, elárulta és nyilvánosságra hozta a hivatalos titkot s ezzel nemcsak fegyelmi vétséget, hanem büntetendő cselekményt is követett el, s ezért inditványozza, hogy az összes iratokat tegyék át a kir. ügyészséghez s addig a fegyelmi vizsgálatot függeszszék fel.

A tiszti főügyész inditványára *Bartha* Béla terjedelmes jelentést adott be, amelyben védekezik s ellenzi az iratok áttételét, mert a hivatalos titkot nem sértette meg; sem a köznek, sem magán egyénnek ártalmára nem volt; jóhiszemüleg járt el. Felebbezésében az ő tudta nélkül használta az ügyvédje az éles hangot. Kéri, hogy az ügyészi inditvány figyelmen kivül hagyásával mentse fel őt a fegyelmi választmány.

A tárgyalás befejeztetvén, a fegyelmi választmány visszavonult. Majdnem egy órai tanácskozás után az elnök kihirdette az itéletet, amely szerint *Bartha Bélát 200 korona pénzbüntetésre itélték*; az iratokat azonban nem teszik át a kir. ügyészséghez.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet (Szilágyi Dezső-u. 5) 1914 január hó 1-én nyitja meg

II. ÉVTÁRSULATÁT.

Minthogy az I-ső ciklus tagjai táborában az általános munkahiány és nyomasztó pénzügyi helyzet dacára, a takarékossági hajlam s a kitartó küzdelem a drágasággal nem lankadt, sőt fokozódott, az intézmény pedig áldásos müködésével immár hézagot pótol, az igazgatóság a közóhajnak engedve már most hivja fel a népszövetség tagjait a II. évtársulatba való belépésre.

Az uj évtársulat is három éven át, tehát 156 héten át tart, amelynek letelte után a tagok a megtakaritott tőkét az elérendő haszonban való arányos részesedéssel együtt fogják megkapni. E részesedés pedig tudvalevőleg sokkal magasabb a takarékpénztári rendes betétek után elérhető kamatoknál.

A belépés tetszés szerinti számu törzsbetét jegyzésével a csoportvezetőknél, vagy pedig a heti befizetések alkalmával minden hétfőn és csütörtökön délután 2—5 óráig a hivatalos helyiségben levő gyüjtőiveken történik.

Egy törzsrészjegy után hetenkint 20 fillér fizetendő a társulat pénztárába.

Beiratási dij egyszersmindkorra részjegyenként 10 fillér, de 20 fillérnél kevesebb nem lehet.

Alapszabályaink értelmében a Népszövetségi Hitelszövetkezet tagja lehet minden fedhetlen életü egyén. Minden tag felvétele iránt az igazgatóság dönt. A Népszövetségi Hitelszövetkezet csak saját tagjának nyujt olcsó és kényelmes kölcsönt.

És pedig a befizetett összeg négyötöd részeig minden körülményesség nélkül.

Azonkivül tagjait az alapszabályokban megállapitott módozatok és határokon belül segélyezi.

A folyósitott kölcsönöket a heti befizetésekkel három év alatt kell letörleszteni.

Csoportvezetőink a gyüjtőiveket hivatalos helyiségünkben szivesked jenek átvenni.

Tömörüljünk! Lépjünk be a II-ik évtársulatba mindnyájan, mert egyesülésben rejlik az erő!

HIREK

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ.

Nevenapja van valakinek, aki nincs többé köztünk, de aki mégis soha el nem költözött sziveinkből. Tudom is én, ugy van az ilyesmivel az ember, hogy „nem érez, aki érez szavakkal mondhatót!“ — Ha kedvelném az izléstelenséget, egy *szép* asszonyról irnék, de nem akarok ünneprontó lenni, a *jó* asszonyról szólok, az áldott lelkü, jóságos szivü, nemesen érezni tudó asszonyról, akinek emlékét *ma* ünneplik az iskolákban, aki idegenből szakadt ide közénk; megismerte a magyar embert s megszerette, akire mindenkor a legszentebb emlékek között gondolunk vissza, akit még most is sokszor visszasirunk, akinek hiányát nagyon is érezzük.

S mikor az őszi szél végig suhan a magyar rónán s megrezzenti a pórkunyhók ablakait, öreg, ezüsthaju nagyapók visszaemlékeznek, szomoru mesébe fognak s beszélnek-regélnek a mi megboldogult gyémántszemü királynénkról, az Ő jó szivéről, könyező szeméről . . .

Hogy' is volt csak régen? . . .

Ott jártak valahol a germán alföldön, Berlinnek tartottak. Ketten: Erzsébet királyné meg udvarhölgye. Berlinbe mentek. Ismeretlenül; senki sem tudta, hogy ott van a magyarok királynéja s csak nagyot nézett a szálloda portása, mikor az udvarhölgy beirta a vendégkönyvbe:

— Elisabeth, österreichische Kaiserin: Erzsébet, osztrák császárné.

Nagyot nézett s meglepődve mérte végig a jövevényeket. — S nagyot nézett Erzsébet is, lehuzta keztyüjét, elvette kisérőjétől a ceruzát, áthuzta amit ő irt s odarótta szépen:

— Elisabeth, ungarische Kőnigin: Erzsébet, magyar királyné.

— — — — — — — — — — — — — —

Hogy' is volt csak régen? . . .

Genf utcáján véres tőrrel rohan egy ember. Gyilkolt a tőrrel, a magyar királyné szivébe mártotta . . .

. . . .

S folyik a mese, vége, hossza nincsen. Arrafele igy ünnepelnek. Siratják a magyarok gyémántszemü királynéját.

—

*** Vetitőest a Kath. Körben.** Szépszámu és előkelő közönség gyült össze tegnap a Kath. Kör nagytermében a vetitőest alkalmából. A tegnapi vetitőestet a nagy zeneszerző Wagner emlékének szentelte a kör. *Szmetka* L. Ödön tartott előadást, a szebbnél-szebb, szines vetitett képek pedig Wagner operáiból mutattak be meglepő jeleneteket. A legközelebbi vetitőest a jövő kedden lesz, amikor dr *Krűger* Aladár fog előadást tartani a népek csatájáról, a lipcsei nagy ütközetről.

*** A városi tisztviselők fizetésrendezése.** Nagyvárad város tanácsa már napok óta tárgyalja a tisztviselők fizetésrendezése tárgyában kiküldött ad hoc bizottság jelentését. A fizetésemelést minden vonalon a városi tanács is mellőzi ezuttal s akkorra halasztja, hogy kedvezőbb pénzügyi viszonyok lesznek. Komlóssy József tanácsnok, Bordé Ferenc főjegyző személyi pótlékát az ad hoc bizottság javaslatával ellentétben, az álláshoz kötve meghagyja a tanács. Az összes beérkezett kérvényeket a közgyülés elé terjesztik, azzal, hogy ezek felett akkor döntsön a törvényhatóság ha a szabályrendelet elkészül.

*** A Népszövetségi tagok figyelmébe.** A Népszövetségi tájékoztató részére hirdetések felvételével Pető Sándor csoportvezető is megbizatott, ki személyesen is fölkeresi a Népszövetség tagjait. Tehát ha megjelenik valahol, egész bizalommal feladhatják nála a tagok a hirdetést.

*** Bécsből elhelyezett magyar ezredek.** Mint már irtuk, a tavaszszal nagy arányu helyőrségi változások lesznek a hadseregben. Igy a 37. József gyalogezred, a mely 1910. óta Bécsben van, Zágrábba kerül. Az ezred egy zászlóalja és második számu gépfegyverosztálya pedig Bilekbe jön, de Nagyváradon is megmarad egy zászlóalj. A magyar ezredek közül Bécsbe mennek fel a 44. számu gyalogezred, a mely jelenleg Budapesten állomásozik. Ez az ezred Kaposvárról egészíti ki magát. Ugyszintén Bécsbe vezényelték a 29. gyalogezredet is, a mely jelenleg Temesvárott van.

*** Esküvő.** Özvegy szentmiklósi és óvári Pongrácz Vilmosné grófné született baráthi Huszár Gabrielle, csillagkeresztes hölgy, örömmel tudatja fiának szentmiklósi és óvári *Pongrácz* István grófnak, *Bolza* Carola grófnővel, Bolza József a magyar országgyülés főrendiházának tagja és neje született erdődi Pálffy Alice grófnő leányával folyó évi november hó 25-én történendő házassági egybekelését. Az egyházi esketés november hó 25-én déli 12 órakor Budapesten a Jézus Szt. Szive templomban fog történni.

*** A Petőfi Sándor asztaltársaság** ma, szerdán a Rőlich-féle szövetkezeti vendéglőben összejövetelt tart. Tekintettel a tárgy fontosságára, az összejövetelre nemcsak a t. tagokat hivom meg, hanem Váralja, Velence és Csillagváros minden polgárát pártkülönbség nélkül. Tárgy: a városatyaválasztás. *Eisele* Sándor elnök.

*** A hasitott fülü tolvaj.** F. hó 17-én reggel 8 órakor Jancsek Sándor cipésztanonc 3 kor. 60 fillér elsikkasztása után gazdájától megszökött. Különös ismertető jele: jobb füle be van hasadva.

* **A Körözskaszárnya.** A sokat emlegetett Körözskaszárnya ügye tegnap a bizottság elé került. *Fráter* Barnabás alispán elnökölt az ülésen, melyen véglegesen döntöttek az el- vagy el nem adás kérdésében. A bizottság most már nem hajlandó tovább huzni a dolgot és mindenáron tul akar adni az ócska épületen. Az ügyet főként az tette sürgőssé, hogy 1914. január 1-én lejár a katonasággal kötött bérleti szerződés. A vármegye minden tekintetben méltányosan akar eljárni a várossal és a katonasággal szemben is. A bizottság tegnap ugyanis ugy határozott, hogy hajlandó eladni a kaszárnyát 135000 koronáért akár a a városnak akár a katonaságnak. A melyik hatóság megadja a 135000 koronát az fogja megkapni a kaszárnyát. A bizottság értesiteni fogja e határozatról mindkét hatóságot. A hadtesparancsnokságot azzal a hozzáadással fogják értesiteni, hogy még a folyó évben rendezze a kaszárnya dolgát, mert 1914. január 1-én tul a bizottság nem hajlandó a katonaság részére átadni a kaszárnyát. Egyszóval, ha január 1-én még nem veszi meg senkisem a kaszárnyát, akkor a huszároknak költözni kell a százados épületből. Viszont a városnak gondoskodni kell mefelelő helyiségről, mert a huszárok nem maradhatnak a szabad ég alatt.

* **Felülfizetések a Ker. Szoc. folyó hó 16-án tartott mulatságán.** Fetser Antal 4, Grócz Béla, Gabrielly Lajos, Bundala Mihály, Karácsonyi János, Kollányi Ferenc, Csimoncsek János 10—10, dr Vucskics Gyula, Bunyitay Vince, Spett Gyula, N. N., 5—5, N. N. 4·40, N. N. 3. N. N. 2, Kovat Pál 10, Oláh Ferenc 3 K, Mesnyi Ferenc, Tóth Gyula, Magó János, N. N., Vas Edéné, Koszti János 40—40 f, Fehér József 30, Ifj. Dul, N. N. 20—20 f, Ocskó János Leitner Ferenc, Popovits Sándor 2—2, B. Oláh Ferenc, Stettner Lajos, Kiss Gyula, Mihalyovits, Lekner Károly, Bartha József, Kiss Géza, Fodor Imre, Oroszi Emilia, Sz. L. 1—1 K, Szabó Lajosné 40, Mocsári Demeterné 20, Puskás János 20, N. N. 40, Sehovás György, Szabó József, Nagy György 20—20, Bálint Dániel 50, K. L. 40 f, Deák Sándor 1·40, Holdy Kálmánné 1·50, Veisz Hermann 6 K, Szüts Béla, Sarkadi Béla 40—40 f, Némethi László, Hegedüs gyógyszerész, Hermann Ferenc, ifj. Barátki Gyula 2—2, Karhetsz 2·72, Farkas József 1·50, Dancse János, Rölik Lajos, Illés Gábor, Hubert Félix, Turbucz Márton, Botházi László, Óvári István, Pasek János 1—1 K, Karkusz Sándorné 40 f. Ugy a szives felülfizetőknek, mint a Kath. Legényegylet előljáróságának, továbbá a közremüködő Kath. Legényegylet zenekarának és az összes jóakaróknak leghálásabb köszönetét nyilvánitja a Keresztény Szoc. helyi szakcsoport vezetősége.

* **A tasádfői öngyilkosság.** Pár nappal ezelőtt megirta a Tiszántul, hogy Tasádfőn halva találták *Andor* János epileptikus fiatalembert. Az orvosi vizsgálat azt állapitotta meg, hogy Andor gyilkosságnak esett áldozatul. A gyanu édes apjára esett, akit le is tartóztattak. A csendőrség tegnap befejezte a nyomozást, mely minden tekintetben igazolta a meggyanusitott embert. Tegnap estig az öreg ember az ügyészség foglya volt, a csendőrség értesitése alapján azonban szabadlábra helyezték.

* **Eltünt napszámos.** *Szabó* István 78 éves napszámos f. hó 17-én hajnalban 4 órakor a Weisz-féle téglagyárból eltávozott és mai napig sem tért vissza. Az agg napszámos rövid fekete kis kabátban távozott el hazulról.

* **Bünös asszony.** A Francia-sor 26. szám alá tegnap kivonultak a mentők, mert azt jelezték, hogy egy asszony öngyilkossági kisérletet követett el. A hely szinére kiment Egely kapitány, de már akkor az öngyilkosnak jelzett nőt a mentők elszállitották a bábaképezdébe. A házbeliek kikérdezése után kitudódott, hogy nem öngyilkosság történt, hanem özv. *Nánási* Józsefné napszámosnő magzatelhajtás miatt eszméletlen állapotba jutván, beszállittatott a bábaképezdébe, ahol eszméletlen állapotban volt s csak másnap reggel lehetett kihallgatni. A kikérdezés alkalmával előadta, hogy 3 év óta közös háztartásban él Szalta Imre 60 éves napszámossal, aki amikor mindenéből kipusztitotta, elhagyta őt, sőt több izben fenyegette. Ezért határozta el magát a rémes tettre.

* **Iparos továbbképző tanfolyamok.** A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolán szervezett iparos továbbképző tanfolyamok közül december hó 1-én nyilik meg a szobafestők és mázolók szakrajz tanfolyama, az épitőiparosok szakrajz tanfolyama, továbbá három külön tanfolyam az üzleti fogalmazás, könyvvezetés és az ipari számtan és mértan köréből. Az egyes tanfolyamokon résztvevők 2 korona dijat fizetnek az ipariskolai általános segélyalapra. Beiratkozni óhajtók az esti órákban 6—7 óráig az intézet igazgatóságánál Schlauch-tér 10 sz. alatt jelentkezzenek. — *Lokomobill és cséplőgép kezelői tanfolyam.* A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola december hó 1-től kezdődőleg a lokomobill és cséplőgépkezelők számára tanfolyamot rendez. Felvételre jelentkezhetnek a 18-ik életévöket betöltött oly fémiparosok vagy gyári munkások és gazdák, kik magyarul irni és olvasni tudnak, jó erkölcsi bizonyitványt és foglalkozásokról megfelelő okmányokat felmutatni képesek. A felvételre jelentkezők 10 korona tandijat és 5 korona segélyalapi dijat fizetnek. Vizsgadij 10 korona. A tanfolyamra az esti órákban 6—7-ig az intézet igazgatóságánál Schlauch-tér 10. sz. alatt lehet jelentkezni. — *Gázmotor kezelői tanfolyam.* A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolán rendezett gázmotor kezelői tanfolyam folyó hó 18 án, kedden este 7 órakor nyilott meg. A tanfolyam helyisége a polgári fiu iskola I. emelet 17. számu tanterme.

* **Megvan az uj kórház épitkezési alapja.** Tegnap igen érdekes és nagyjelentőségü leirat érkezett a földmivelésügyi minisztertől a vármegyéhez. A leiratban tudatja a miniszter, hogy a munkáslakások részére lekötött alapokat feloldja. Ez az intézkedés azt jelenti, hogy a munkáslakások kérdése végleg el van ejtve. De viszont az alapok felszabadulása által az uj kórház épitkezésének sorsa is el van döntve. Most már mi sem áll utjában annak, hogy a vármegye felvegye a most feloldott alapokat és megkezdhesse az épitkezést. A leirat vétele után azonnal megtették a kellő lépéseket arra nézve, hogy a több mint félmillió korona a vármegye rendelkezésére álljon.

* **A központi választmányok sorsa.** A régi választói törvény értelmében a vármegyei központi választmány mandátuma ez év végével lejár. A törvényhatóságnak decemberi közgyülésén kellene megválasztani az uj tagokat. Tekintettel arra, hogy a megválasztandó tagok mandátuma három évre szólna és ez esetben az uj választói törvény életbelépése alkalmával összeütközésbe jönnek a régi és uj rendelkezésekkel, kérdés merült fel, hogy az idén mi történjen a megüresedő mandátumokkal. Az uj választói törvény értelmében ugyanis sokkal több lesz a választmányi tagok száma is, amennyiben annak arányosnak kell lenni a választók számával. Ezt a kérdést most a belügyminiszter egy körrendelettel intézte el olyformán, hogy az idén rendesen, a régi választói törvény alapján kell még megtartani a választást. A miniszter intézkedéséről a főispán tegnap értesitette az alispánt azzal, hogy a választás eredményét annak idején jelentsék be a belügyminiszterhez.

* **Tolvaj cipészsegéd.** A mult éjjel *Lovas* Károly cipészsegéd a Korzó-kávéházban rövid ideig tartózkodott. Eltávozásakor leakasztott a fogasról egy télikabátot. Lovas Károlyt sikerült elfogni s be ismerte, hogy *Moskovits* József kávéházi vendég télikabátját ellopta s azt hozta fel mentségül, hogy a Korzó kávéházban billiárdozott egyik kollégájával s miután az 1 kor. 20 fillér billiárdpénzt nem tudta megfizetni, a szomszédban levő zálogházban a saját kabátját elzálogositotta, hogy megfizethesse a billiárdpénzt. Minthogy pedig igy neki kabátja nem volt, egyet gondolt és ellopta a más télikabátját. A beismerésben lévő Lovas lezáratott.

* **Kibérelt gőzfürdő.** Vasárnap reggel történt az egyik kisebb budapesti gőzfürdőben. Amikor kinyitották a fürdő kapuját, egy fiatal ember lépett a pénztárhoz, őt másik férfi társaságában. Meglátszott rajta, hogy nem akkor kelt föl és nem ágyban, párnák között töltötte az éjszakát. A pénztároskisasszony nagyot nézett, amikor a fiatal ur, akinek a papája sok száz hold boldog birtokosa valamerre Baja tájékán, igy szólt hozzá:

— Hány személy fürödhetik itt egy időben?

— Kétszáz — volt a felelet.

— Mennyi ideig használhatja egy ember a fürdőt?

— Másfél óráig.

— És mibe kerül egy jegy?

— Egy korona huszba.

Előkerül a belső zsebből az előnyösen duzzadó pénztárca. Ebből kétszáznegyven korona tétetik le a kassza márványasztalára a következő szavak kiséretében:

— Itt van kétszáznegyven korona, de másfél óráig senkise tegye be ide a lábát, mert lelövöm.

Gyors vetkőzés, azután öt szál legény, lenge fürdőkosztümben, a medence szélén mondja el, hogy csak egy kis leány van a világon, meg hogy csöndesen folyik a Maros folyó vize.

Nyolc óra felé elegáns ur állitott be a fürdőbe. Jegyet kért, nem kapott. Megmondták neki, hogy nincs, de megmondták azt is, ki az az ur, aki lefoglalta magának a fürdőt.

— Hiszen ez az én unokaöcsém — kiáltott föl a vendég, majd hozzátette: — menjenek be hozzá, mondják meg, hogy én vagyok itt!

A szolga bement, majd visszatért ezzel az üzenettel:

— A méltóságos ur végtelenül sajnálja, de kivételt senkivel nem tehet.

A vendég erre szó nélkül bement a fürdőbe! nem merték utját állani. A medencében erre hirtelen elhallgatott a zene, a viz közepéből kiugrott a fiatal ur, a kabinjához szaladt s onnan egy csillogó browninggal tért vissza.

— Ha azonnal el nem hagyod a helyiséget, beléd bocsátok egy golyót! Megértetted?

Szégyen a futás, de hasznos: az öreg ur riadtan elmenekült. A mulatság pedig ujra megindult s tartott pontban féltizig. Addig eleven embert nem bocsátottak a gőzfürdőbe.

Igy szórakoznak Pesten az urak!

* **A debreceni főügyész rendlete.** Igyártó Sándor, debreceni főügyész bizalmas rendeletet intézett a debreceni tábla területén müködő összes ügyészségekhez és szigoruan megtiltja az ügyészségek személyzetének, hogy bármilyen ügyben is felvilágositást adjanak a sajtónak. Sőt még azt is meghagyja, hogy a tiszviselők kémleljék egymást és a mint tudomásukra jut, hogy a rendeletet valaki megszegte, azonnal tegyenek jelentést a hivatal vezetőjének, hogy megindithassa a fegyelmit.

* **A m. kir. nagyváradi honvéd zenekar** ma szerdán, a Fekete Sas kávéházban Frycsaj karmester vezetésevel hangversenyt rendez. Müsor a következő: 1. Induló „A törpe gránátos" cimü balletből. Szikla 2. Keringő „Neila" c. balletből. Delibes 3. Nyitány „Prometheus" c. b. Beethowen. 4. Nagy ábránd „A koreai menyasszony" c. b. Bayer. 5. a) Spanyol keringő „Az iboriai gyöngye" c. b. Hellmesberge b) Pizzicati „Sylvia" c. b. Delibes 6. Egyveleg „A babatündér" c. b. Bayer. Szünet. 7. a) Bevezetés és keringő „Coppélia" c. b. Delibes b) Előjáték és lengyelke 8. Keringő „Pirette fátyla" c. b. Dohnányi. 9. Induló a „Piros cipők" c. b. Máder.

* **Folyó hó 8-án** 1 darab 3 éves sötét pej csikó és egy drb 8 hónapos sötét szőrü csikó bitangságban találtatott. Igazolt tulajdonosuk jelentkezhetik rendőrség, földszint 7. sz. szobájában.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **ZONGORA**, tanulásra alkalmas, eladó, Uri-utca 33. sz.

x **Csodaszép** mézédes *csemegeszőllő!* Legoemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni.* Valódi debreczeni *páros-kolbász.* Kitünő fehér és piros *hegyi-borok!* *MERTZ NÁNDOR* csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Cukorka és csokoládé különlegességek** a legjobbak csakis Aszódi üzleteiben, mert 3 üzlet részére sok a fogyasztás és igy a cukorkái nem állottak, hanem mindig frissek és élvezhetőek. A közönség kényelmére Rákóczi-uton Kiss tőzsdéje mellett a Csokoládé Király Aszódi fióküzlete vasárnap is egész nap a vásárló közönségnek rendelkezésére áll. Fő-üzlet Kossuth-utca. II-ik fiók Kert-utca.

x **FELHIVJUK** a n. é. közönség figyelmét Hollandy, Papp és Velics mübutor, portál- és épületasztalosok lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Ramingeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076

x **Értesités.** Tisztelettel értesitjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden szinben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ősszi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Jönnek a katonák,** vonatok automobilok, babák, mikulások, ridickülök, nyakkendők, bárányok és ezerféle egyébb játékok karácsonyra a Párizsi Bazárba Sas alatt.

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós." Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modelekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkivül jutányosan árusit.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. árucsoportosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

„The Roosevelt Schoe"

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

A legszebb
Karácsonyi kézimunkák
Tátray cégnél
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Legszebb karácsonyi ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománctábla.
Készíti
Diósy Mihály
Telefon 839. Telefon 839.

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szerda: Buda gyöngye.
Csütörtök: Katóka. (Dr Jantsovich Jenő szinmüve. Bemutató előadás.)
Péntek: Katóka.
Szombat: Katóka.
Vasárnap d. u.: Aranyeső; este: Buda gyöngye.

—

Szerdán ifjusági előadás. A Szigligeti szinházban, nem mint azt tévesen jeleztük, csütörtökön, hanem ma, szerdán délután három órakor lesz az ifjusági előadás, amely alkalommal a Gyimesi vadvirág kerül szinre. Erre az előadásra a jegyek csak a középiskolák igazgatóinál válthatók.

Katóka. Csütörtökön este kerül bemutatóra dr Jantsovich Jenő, szép sikerrel kecsegtető szinmüve a Katóka, amelynek megkapó meséjét az alábbiakban adjuk:

I. Felvonás. Zoray földbirtokos férjhez adja leányát: Katókát, fiatal szomszédjához: Bendéhez. Együtt van a nászrokonság és bucsuztatja Katókát lányságától. Mindenki jó jövőt jósol a fiatal párnak, csak Molnár, a Zoraynál ispánkodó, világlátott nagymüvelségü, de eladósodott, volt katonatiszt látja, hogy a finom leánylélek nem találhat boldogságot a korlátolt, egyszerü jó fiu mellett.

II. felvonás. Molnár sejtése bevált. Zord, szivár, üres a fiatalok házatája. Az egy éves menyecske tanulással, olvasással tölti az időt, mig férje vadászik és kártyázik. Férje könnyü szivvel fegyvergyakorlatra megy, ő meg elkeseredetten marad otthon szomoru magányában. Önkénytelenül összehasonlitást tesz férje és Molnár között. A szembeállitás ez utóbbi javára dől el és Katóka egy önfeledt pillanatban ennek karjaiba dobja magát.

III. felvonás. Katóka perenyi mámorából mély megbánásra ébred. Tiszta lelke megborzad a büntől és teljes kétségbeeséssel szökik haza édes atyja házához. Itt atyja és fiatal mostohája nagy szeretettel fogadják, de nem értvén a történteket, haza sürgönyzik Bendét. Katóka nem akar többé tudni sem róla. Elválnak és a fiatal asszony Molnáré lesz, akit — tudtán kivül — már az első perctől kezdve szeretett.

A román előadások — bérletszünetben. A bukaresti román Nemzeti-szinház társulata e hó 25-én kezdi meg a Szigligeti-szinházban vendégszerepléseit, amelyek 25%-kal felemelt helyárak mellett, bérletszünetben mennek. Arra az óriási érdeklődésre, amely eme előadások iránt vármegyeszerte megnyilatkozik, az igazgatóság már most felhivja a bérlők figyelmét arra, hogy igényeiket e hó 22-én déli tizenkét óráig érvényesitsék.

IRODALOM

„Katholikus Kántor" 22. száma megjelent ifj. Buchner Antal és Luspay Kálmán szerkesztésében. Katholikus sajtóirodalmunk e friss hajtása igen változatos tartalommal igyekszik helyét megállani, s minden egyes száma jele annak, hogy a szerkesztők derék munkát végeznek. Tartalmából kiemeljük: Szupper Alfréd élete. S. S. ódája Takács Lajos gyulai kántor jubileumára. Korális vagy Gregorián ének. A párbér kérdésről. Az egyházi zenekedvelők és kántorok szives figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ár egész évre 10 korona. Megrendelhető Egerben a kiadóhivatalban.

Az első magyar gyermektanulmányi kongresszus naplója. A napokban hagyta el a sajtót a magyar gyermektanulmányi társaságnak március hónapban tartott kongresszusának több mint 320 oldalra terjedő naplója. A napló a kongresszus összes előadásait és az ezzel kapcsolatos vitákat öleli fel. Mindazok, kik hazánk tanügyének előhaladását szivükön hordják, bizonyára örömmel olvassák el a müvet s belőle legujabb, leggyakorlatibb pedagógiai eszmékkel, irányokkal ismerkednek meg. A nagyváradi gyermektanulmányi társaság közül dr *Edelmann* Menyhért „a gyermektanulmány és a gyermekvédelem", *Laszczik* Ernő tan. képz. tanár „Egyéni jellemlapok az iskolában" cimü előadásával és *Zöldy* Bertalan r. k. tanitó gyermekmunka kiállitásának leirásával szerepel a müben. A mü ára 5 korona.

Uj Idők. A legujabb szám *Biró* Lajos A szentlélek lovagja cimü regénye után közli *Lovik* Károlynak A vidám Veliki cimü elbeszélését. Külön cikk számol be a Csendes-oceán jubileumáról, amelyet négyszáz esztendővel ezelőtt fedeztek föl. A cikket *Kilényi* Gyula küldte Buenosz-Aireszből. *Tömörkény* István zsáner-képe. *Farkas* Pál regényes rovata, *Kertész* Miksa elbeszélése, *Schumacher* Ágostonnak az orosz vadászatokról szóló cikke és számos vers tarkitja még a szövegrészt. Az illusztrációk közül kiemeljük a készülő millenáris emlékmü uj szobrainak fényképét. Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Tódor arcképét, aktuális képeket, valamint *Mühlbeck* Károly fejléceit. Az *Uj Idők* e heti számával együtt küldte el ingyen előfizetőjének a *Forradalom és Császárság* cimü munkájának első kötetét.

A **„Vasárnapi Ujság"** november 16-iki száma pompás képek sorozatait közli a gödöllői királyi kastélyról, Sándor Erzsiről, Beöthy Zsolt egyiptologiai gyüjteményeiről, Manheimer Gusztáv festményeinek kiállításáról, az exlibris kiállitásról, Greguss Ágost szobrának leleplezéséről, a katholikus naggyülésről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László regénye, Szini Gyula novellája, Papp Zoltán verse, Grazia Deledda regénye, stb. Egyéb közlemények: cikk és képek a Mondolat megjelenésének századik évfordulójáról, gróf Festetics Géza uj alpolgármester arcképe s a rendes heti rovatok. Irodalom és müvészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.)

MULATSÁG

Katalin-estély Szőllősön. A „Váradszőllősi Olvasókör" saját pénztára javára 1913. november hó 23-án, a „Jégpince" helyiség összes termeiben világpostával, szerpentin és konfenti csatával egybekötve zártkörü Katalin-estélyt rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti dij: személyenként 1 korona 50 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A zenét Varga Stefi zenekara szolgáltatja, jó italokról és ételekről a vendéglős gondoskodik.

Szebeny Gyula egyleti elnök. Vigalmi bizottság: Szabó János v. b. elnök, Szlafkay Mihály v. b. pénztérnok, Roskovits Béla v. b. jegyző, Béres István, Ridi György, Fernbach Antal v. b. ellenőrök. Rendezőség: Csáky Mihály, Huvé János, ifj. Huvé József, Kiss Gyula, Katona Sándor, Kosztelni Sámuel, Kosztelni István, Mihalek István, Petrás Márton, Petrás János, ifj. Ridi György, ifj. Ridi Károly, Ridi János, Szabó Lajos, Szlafkay István. Tánc- és zenerendező: Papp József.

SZERKESZTŐI POSTA

T. munkatársainknak jelezzük, hogy a Tiszántul naptára az idén is meg fog jelenni. Kérjük, sziveskedjenek a naptárba szánt dolgozataikat e hó 20-ig lapunkhoz beküldeni.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Elitélték gyujtogatásért.

Megemlékeztünk tegnap arról a gyujtogatási perről, amely a nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága előtt folyt. Tegnap tovább folytatták az ügy tárgyalását. Dr Sarkadi Sándor ügyvéd mondta el védőbeszédét, amely után az esküdtek visszavonultak tanácskozni.

Az esküdtek bünösnek mondták ki Gönezi Lajos vádlottat és a biróság elitélte 6 évi fegyházra a vádlottat.

Amikor kihirdették az itéletet, az elitélt ember sirva kiáltotta, hogy

— Nem vagyok bünös, ártatlan vagyok.

Az elnök igyekezett megnyugtatni Gönci Lajost:

— Az itélet ellen semmiségi panasszal élhet.

Gönczi Lajos csak sirva hangoztatta továbbra is, hogy ő ártatlan.

A folyosón elájult és a szuronyos őr támogatásával ment vissza a cellába.

Az itélet ellen a védő semmiségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

Kossuth a javulás utján.

Budapest, november 18.

Kossuth Ferenc a leggyorsabb tempóban halad a gyógyulás felé. Állapotában már oly örvendetes javulás állott be, hogy — Hercel tanár engedelmével — látogatókat fogadhat és ujságot is olvashat.

—

Megegyezés a horvátokkal.

Budapest, november 18.

Több horvát képviselő ugy nyilatkozott, hogy a horvát béke nemsokára meglesz. A királyi biztosság megszünik és a képviselőházat még most decemberben összehivják.

—

A pángermánok ellen.

Temesvár, nov. 18.

(Saját tud.) Erős akció indult meg a pángermán mozgalom ellen. Nagy feltünést keltett, hogy a Délvidéki Földbirtokosok Gazdasági Egyesülete Orendi Viktor gazdag birtokost, ennek a mozgalomnak vezető emberét törölte tagjai sorából.

—

Tönkrement a Stephenson expedició.

Budapest, nov. 18.

(Saj. tud.) New-Yorkból jelentik, hogy ott hire jár, hogy a Stephenson expediciót a Behring-szoroson átkelve szerencsétlenség érte s tönkrement. Sok helyütt e hirt kétkedéssel fogadták, tudva azt, hogy Stephenson expediciója egyike volt a legjobban szervezett expedicióknak, melyek valaha az északi sark felkutatására indultak.

—

Berchtold követelése.

Bécs, nov. 18.

(Saját tud.) A közös költségvetés, mely a delegáció elé most került Berchtold kéréseként a következő főbb adatokat tartalmazza: Kiadásra előirányoznak 294.290.529 K. Ebből levonva a vámjövedelem révén megtérült összeget, marad 194.098.818 K, amelyből a kvóta szerint a magyar államra 70.630.251 K esik. Tehát 16 millióval több, mint ez év első felében.

—

A kolera.

Szabadka, nov. 18.

A bácsmegyei Szond községben Áczin András kolerabeteg meghalt. A járványkórházba szombaton három uj beteget szállitottak be. Vasárnap három ujabb megbetegedés és három haláleset történt. Hétfőn nem volt sem ujabb megbetegedés, sem haláleset.

—

Agyonszurta a gazdáját.

Torda, nov. 18.

Révész József varrógépkereskedő megkorholta Noszlokán nevü bérkocsisát. Noszlokán az nap este lesben állt és a mikor a kereskedő kilépett üzlete ajtaján, bicskával nyakonszurta. Révész elvérzett. A merénylő kocsist letartóztatták.

—

Kegyetlenkedés a hadifoglyokkal.

Athén, nov. 18.

Az athéni távirati iroda ismét a leghatározottabban megcáfolja a bolgár sajtó ama vádját, hogy a görögök bolgár hadifoglyokat öltek meg. Ellenkezőleg bebizonyult, hogy a görög hadifoglyokkal a bolgár hatóságok embertelenül bántak. Hogy a görög áldozatok száma nem nagyobb, annak tulajdonitható, hogy a görög hadi foglyok összes száma csekély volt. A bukaresti béke által Szerbiának jutott területekre illetékes foglyokra vonatkozólag az athéni távirati iroda megállapitja, hogy ezek vonakodtak a bolgár tiszti bizottság kezeibe kerülni, mert bántalmazásoktól féltek. E foglyokat a szerbeknek adták át.

—

Összeütközött gyorsvonat.

Berlin, nov. 18.

A Paris-berlini gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. Tiz utas sulyosan megsebesült.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	11.—
Buza 1914. áprilisra — —	11.26
Októberi rozs — — —	7.27
Áprilisi rozs (1914) — —	8.69
Októberi zab — — — —	7.93
Áprilisi zab (1914) — —	7.31—
Tengeri 1914 májusra — —	6.28—

—

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	816.25
Osztrák hitelrészvény —	623.50
4%-os koronajáradék —	80.85
Osztr. magy. államv. —	692.50
Jelzálogbank — — —	416.—
Leszámitoló és pénzváltó —	506.—
Hazai bank — — — —	279.—
Magyar bank — — —	532.25
Keresk. bank — — —	3690.—
Rimamurányi — — —	638.—
Salgótarjáni kőszén — —	730.—
M. Ált. Kőszénbánya —	1012.—
Közuti vasut — — — —	622.50
Városi villamos — — —	380.—
Adria — — — — —	570.—
Atlantika — — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

VIGADÓ
mozgószinház
NAGYVÁRAD,
Fekete Sas-passage.

Ma szerdán

AZ ARANY KERESZT
Modern dráma 2 felv.

A humor jutalma,
francia vigjáték.

A portás álma,
francia bohózat.

Bois de Boulogne,
eredeti felvétel.

A hatás elmaradt,
bohózat.

Előadások mindennap d. u. 6 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 3 órakor kezdődnek.

Kedvezményes jegyek a tőzsdékben kaphatók.

Helyárak: Páholy 6 sz. 6 K. I. hely 1 K. II. h. 60 f. III. hely 40 f.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u 6.** (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. **Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

mübutor-, portál- és épület-asztalosok

lakberendezési vállalata

Kaszárnya-tér 7. sz. (Pankolics-telep).

Gépek villanyerőre felszerelve.

Készitünk teljes lakberendezéseket kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba berendezéseket raktáron tartunk.

Jobbminőségü butorok javitása és fényezése (a helyszinén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. Tervekkel és rajzokkal kivánatra dijtalanul szolgálunk.

Telefon 956. **Telefon 956.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágositással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Csemege és füszeráruk

elsőrangu és legelőnyösebb bevásárlási forrása

Kávé, tea, rum közvetlen behozatala; czukorka különlegességek; frissen megérkezett déligyümölcsök főzelékek és haláruk nagy raktára

Özv. Kádár Jánosné

üzletében.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. **Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor., női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.**

Klein Sándor és Társa

Rákóczi-ut 14.

Uj uriszabó üzlet.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült közönséget, hogy ifj. Erdős Albert urtól f. év szeptember hó 16-án kiléptem, kinél mint szabász hosszabb ideig müködtem.

Rákóczi-ut 19. sz. a. uriszabó üzletet

nyitottam.

Az őszi idény beálltával **vadász** és **sport ruhák** és a legjobb **lovagló britsesz nadrágok** kizárólagosan nálam készülnek. Ugyszintén **disz magyar ruhák. Papi reverendák,** urasági kocsisoknak **disz öltöny bármilyen formákban.**

Nagyrabecsült pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel:

Szokolay Lajos.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Nagyváradi város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Különvonat

a Félix-fürdőből Várad-Velencze és Nagy-Várad állomásra.

Október 1-től minden este **8·06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyors fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4** óra **28** perckor Várad-Velencéről: **4** óra **38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5** óra **06** perckor. **Visszautazás** este **8** óra **06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fütve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, köszvény, izületi lobok és mindennemü reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta** a **Félix-gyógyfürdő kénes hévviz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Szolga Ferencz és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elösmert elsőrangu munka. Jutányos ár.

TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.



Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.